NISCHOMRÅDE · KURERAD TRENDANALYS

Samhällsplanering vid demografisk avmattning

Strategisk planering för kommuner som möter en minskad befolkningstillväxt genom effektiv resursanvändning och hållbar samhällsutveckling.

UPPDATERAD 30 juni 2026

Mikro Makro Mega

12
PUBLICERADE TRENDER

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 1/14

MIKROTREND

Smart shrinkage – strategisk neddragning av infrastruktur i krympande kommuner

Kommuner med minskande befolkning börjar planera för minskad infrastruktur i stället för tillväxt, enligt OECD och flera forskningsprojekt. Det handlar om att identifiera vad som ska läggas ner, förtätas eller omvandlas för att upprätthålla servicekvalitet med färre resurser. Detta är en kontraintuitiv trend som utmanar traditionell tillväxtorienterad planering.

Infrastruktur · Demografi · Effektivisering · 1 observation · senast 20 juni 2026

Källor

01 **Urban planning responses to population decline in Japan's ...**
tandfonline.com

02 **Shrinking Smartly and Sustainably - OECD**
oecd.org

03 **RURALPLAN - Innovative planning in shrinking societies - ESPON**
espon.eu

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 2/14

MAKROTREND

Samhällsplanerare som generalister: kompetensbreddning för att hantera demografisk komplexitet

En ökande mängd utexaminerade samhällsplanerare leder till marknadsmättnad, vilket tvingar nyutexaminerade att utveckla unika kompetenser som GIS-expertis och hållbar design. Samtidigt kräver krympande kommuner mer generalistiska planerare som kan hantera allt från demografi till cirkulär ekonomi, snarare än specialister på tillväxt.

Arbetskraft · Kvalitet · Effektivisering · 2 observationer · senast 2 juli 2026

Källor

01 **[PDF] Vägval för framtiden 5.1 - SKR**
extra.skr.se

02 **[PDF] Kommunala kapaciteter och strategier för en hållbar kommunal framtid**
kommuninvest.se

03 **Are Too Many Students Choosing Urban Planning Oversaturation Competition Hiring Reality**
research.com

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 3/14

MAKROTREND

Integrerad stadsplanering med digitala tvillingar för demografiska skiften

Stadsutvecklingen går mot att använda digitala tvillingar och AI för att simulera och planera städer mer effektivt. Detta möjliggör bättre anpassning av infrastruktur och tjänster till demografiska förändringar som åldrande befolkning och urbanisering, genom att visualisera effekter och optimera lösningar i förväg.

Digitalisering · Ai · Innovation · 5 observationer · senast 20 juni 2026

Källor

01 **[PDF] Stadsplanering Äldreperspektiv**
uppsalapensionarerna.se

02 **stockholm.se**
meetingspublic.stockholm.se

03 **Techtrender Som Formar 2026**
lindholmeninnovationdistrict.se

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 4/14

MAKROTREND

Ökad strategisk planering för bortom tillväxtparadigmet i kommuner och regioner

Forskning och praktik visar ett växande intresse för att planera samhällen utifrån andra mål än traditionell ekonomisk tillväxt, som välbefinnande och ekologisk hållbarhet. Kommuner och regioner börjar undersöka hur planering och styrning kan ske vid sidan av, eller bortom, ett tillväxtparadigm, vilket påverkar allt från utvecklingsplaner till budgetprocesser.

Hallbarhet | Affarsmodeller | Innovation | 2 observationer · senast 2 juli 2026

Källor

01 **Kommuner och regioner visar intresse för planering bortom tillväxt - Linköpings universitet**
liu.se

02 **[PDF] Hållbarhet i fokus - Search for publications in DiVA**
liu.diva-portal.org

03 **Vägval för framtiden 5.1**
extra.skr.se

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 5/14

MIKROTREND

Kommunal anpassning av serviceutbud i avfolkningsorter

I kommuner med avfolkning och en åldrande befolkning uppstår utmaningar med bostadsförsörjning och offentlig service. Trenden är att kommuner utvecklar lokala multiservicecenter för att erbjuda inkluderande och tillgängliga lösningar, särskilt i förorts- och perifera områden, för att bibehålla en grundläggande servicenivå trots demografiska skiften.

Demografi | Infrastruktur | Effektivisering | 3 observationer · senast 20 juni 2026

Källor

01 **gu.se**
gupea.ub.gu.se

02 **Bostader For Aldre i Avfolkningsorter**
riksrevisionen.se

03 **Demographic Change in Regions**
oecd.org

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 6/14

MAKROTREND

Strategisk planering för framtidens äldreomsorg med fokus 2025-2030

Kommuner som Lindesberg utvecklar specifika strategier för äldreomsorgen med en tidshorisont fram till 2030. Detta visar på ett ökat behov av långsiktig och strukturerad planering för att hantera den demografiska utmaningen, vilket inkluderar viljeinriktningar och behovsanalyser för verksamheten Vård och omsorg.

Reglering | Effektivisering | Demografi | 3 observationer · senast 20 juni 2026

Källor

01 **Många kommuner behöver fler seniorbostäder - Boverket**
boverket.se

02 **[PDF] Strategi Framtidens äldreomsorg 2025 - 2030 - Lindesbergs kommun**
lindesberg.se

03 **[PDF] Ställningstagande avseende Hälsa, vård och omsorg till äldre ... - SKR**
extra.skr.se

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 7/14

MEGATREND

Demografisk utmaning med befolkningsminskning i landsbygdskommuner

Landsbygdskommuner upplever en svagare befolkningstillväxt och i många fall en krympande befolkning, en trend som pågått i 19 år. Detta påverkar den lokala ekonomin, arbetsmarknaden och efterfrågan på offentliga tjänster, samt skapar utmaningar för kompetensförsörjningen.

Demografi | Arbetskraft | Ekonomi | 3 observationer · senast 20 juni 2026

Källor

01 **Tillstaand och Trender 2025 Ny Rapport Om Utvecklingen i Regionerna**
mynewsdesk.com

02 **[PDF] Tillstånd och Trender 2025**
tillvaxtverket.se

03 **Tillstandochtrender2025forregionaltillvaxtochutveckling.9267**
tillvaxtverket.se

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 8/14

MIKROTREND

Anpassning av bostads- och hyresmarknader i medelstora kommuner med demografisk avmattning

Forskning visar att medelstora kommuner utvecklar nya strategier för sina lokala hyresmarknader som svar på förändrad efterfrågan och befolkningsminskning. Detta inkluderar omvandling av bostadsbestånd och nya samverkansmodeller mellan kommun och fastighetsägare, vilket påverkar bostadsplanering och investeringsbeslut.

Infrastruktur · Hallbarhet · Innovation · 1 observation · senast 20 juni 2026

Källor

01 **Kommunal styrning och lokala hyresmarknader i förändring**
iuresearch.se

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 9/14

MAKROTREND

Migration som planeringsvariabel för att kompensera befolkningsminskning

Allt fler svenska kommuner integrerar migration och arbetskraftsinvandring som en strategisk faktor i sin långsiktiga planering för att motverka demografisk nedgång. Detta påverkar bostadsplanering, integrationsinsatser och serviceutbud, och skapar nya behov av analysverktyg som kopplar demografi till migrationsscenarier.

Demografi | Globalisering | Arbetskraft | 1 observation · senast 20 juni 2026

Källor

01 **ksp – Föreningen för kommunal statistik och planering**
ksp.se

02 **[PDF] Urban Shrinkage Effects in Swedish Municipalities - Diva-Portal.org**
diva-portal.org

MIKROTREND

Social innovation som planeringsverktyg i demografiskt utmanade kommuner

I stället för traditionella upphandlingar och detaljplanering använder vissa kommuner social innovation – medborgardrivna lösningar, samskapande processer och nya samverkansformer – för att hantera segregation och ojämlik tillgång till boende och service. RISE driver forskning och pilotprojekt inom området.

Innovation | Hallbarhet | 1 observation · senast 20 juni 2026

Källor

01 **Social innovation i samhällsplanering - RISE**
ri.se

02 **[PDF] Rapport - at https://umu.diva-portal.org**
umu.diva-portal.org

03 **[PDF] Social hållbarhet ur ett samhällsplaneringsperspektiv - Klokboken**
klokboken.nu

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 11/14

MAKROTREND

Regional samordning av välfärdstjänster som kostnadseffektiv strategi

För att hantera minskat befolkningsunderlag och stigande kostnader börjar kommuner samordna skolor, vård och annan service över kommungränserna. PwC, SKR och Tillväxtverket pekar på att strategisk regional planering blir en nyckel för att bibehålla kvalitet och effektivisera resursanvändningen.

Effektivisering | Politik | Infrastruktur | 1 observation · senast 20 juni 2026

Källor

01 **Regional strategisk planering - En nyckel för komplexa utmaningar**
tillvaxtverket.se

02 **Kommunernas långtidsplanering - PwC**
pwc.se

03 **Demografi och befolkning - SKR**
skr.se

MAKROTREND

Strategier för att vända befolkningsminskning genom attraktiva boendemiljöer

Kommuner med vikande befolkning arbetar aktivt med att skapa attraktiva boendemiljöer för att vända den negativa trenden. Detta inkluderar satsningar på grönområden, kultur, service och digital infrastruktur för att locka nya invånare och behålla befintliga.

Konsumentbeteende | Infrastruktur | Hallbarhet | 1 observation · senast 20 juni 2026

Källor

01 **Vikande befolkningsökning – tre kommuner om att vända ...**
dagenssamhalle.se

OM ANALYSEN

Använd gärna analysen

Du får gärna skriva ut, dela och citera ur analysen. Använd insikterna i ert eget arbete, i presentationer och i samtal där de kan göra nytta.

DOKUMENTKÄLLA

https://trendscope.se/samhallsplanering-vid-demografisk-avmattning

NÄR DU HÄNVISAR

Ange Trendscope som källa. I digitala sammanhang får du gärna länka tillbaka till dokumentkällan, så att läsaren kan hitta den senaste publicerade versionen och följa underlaget vidare.

KONTROLLERA VIKTIGA UPPGIFTER

Både människor och AI kan missa sammanhang, feltolka uppgifter eller återge en källa fel. Kontrollera därför originalkällan när en uppgift ska ligga till grund för beslut, publicering eller andra sammanhang där korrekthet är viktig.

AI-STÖD OCH MÄNSKLIG KURERING

Delar av källinsamlingen och bearbetningen har gjorts med AI-stöd. Urval, struktur och den publicerade analysen har granskats och kurerats redaktionellt av människor.

FÖRESLAGEN HÄNVISNING

Trendscope. “Samhällsplanering vid demografisk avmattning”. Uppdaterad 30 juni 2026.

© Trendscope · version 3 · 2026-08-08 · 14/14